

3. klass EESTI KEEL Aine maht: 6 tundi nädalas, 210 tundi aastas

ÕPETAMISE KOKKULEPE:

Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti. Õpetaja olulisim ülesanne on iga lapse eneseusu ja õpimotivatsiooni toetamine. Teadlikult toetatakse õpilaste lugemisoskust läbi lugemisstrateegiate õpetamise.

ÕPPEAINE EESMÄRGID

1. Väärtustab eesti keelt kui rahvuskultuuri kandjat.
2. Kasutab kõnet ja kirja vastavalt olukorrale ja eesmärgile.
3. Arendab oma suulist ja kirjalikku väljendusoskust.
4. Omandab õigekirjaoskuse.
5. Õpib lugema ja kirjutama eri liiki tekste.
6. Loeb eesmärgipäraselt ja mõistab loetut.
7. Loeb eakohast kirjandust, kujundab selle kaudu oma kõlbelisi tõekspidamisi, rikastab oma mõttemaailma.
8. Eristab muinasjutu, jutu, luuletuse või muu kirjutise.
9. Arendab kriitilist mõtlemist ning analüüsi-, järeldus- ja põhjendusoskust.
10. Oskab iseseisvalt õppida, hangib teavet eri allikatest.
11. Harjub kasutama sõna- ja käsiraamatuid ning veebiallikaid.
12. Kasutab eakohaselt eri suhtluskanaleid.

ÕPITULEMUSED

ÕPPESISU sh praktilised tööd, õpiprojektid, õppetegevus väljaspool klassiruumi, kogukonnapraktika vm õppetegevused

SUULINE KEELEKASUTUS

- Kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi.
- Väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja

Kuulamisoskus

- Hääliku pikkuste eristamine, pöörõhk sulghääliku pikkusel.
- Pikema suulise juhendi meeldejätmise ja selle järgi toimimine.

arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab.

- Vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid.
- Vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi.
- Avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta.
- Annab küsimuste toel arusaadavalt edasi teksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu.
- Koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi.
- Jutustab loetust ja läbielatud sündmusest/ jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel/ mõtleb jutule alguse ja lõpu.
- Leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtäheendusega sõnu.
- Esitab luuletust peast.

- Kaaslase ja õpetaja juhtnööride kuulamine, nende järgi toimimine.
- Ettelugemise kuulamine.
- Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana).
- Kuuldu ning nähtu tagasisidestamine.
- Fakti ja fantaasia eristamine.
- Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.
- Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine.
- Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.

Kõnelemine

- Hääldus- ja intonatsiooniharjutused.
- Selge häälduse jälgimine teksti esitades.
- Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.
- Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.
- Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine.
- Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.
- Sõnavara arendamine: sõnatäheenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine.
- Erinevatel teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.
- Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.
- Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).
- Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.

	• Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal. Aheljutustamine. • Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil. • Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks. • Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine. • Enese kui ka teiste tööde tunnustav tagasisidestamine õpetaja juhiste alusel.
LUGEMINE	
• Loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes. Mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti. • Loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga. • Loeb õpitud teksti kasutades õpitud lugemisstrateegiaid. • Töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel. • Vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta. • Eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu. • Tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja. • On lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust. • Teab nimetada mõnda lastekirjanikku.	• Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. • Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus). • Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo/ oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse). • Ladus ja automatiseerunud lugemine. • Oma ja kaaslaste lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel. • Lugemisstrateegiate teadlik kasutamine õppimine. Lugemisstrateegia järjekohdja kasutamine lugemisel. • Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemine klassitahvli ja vihikust. • Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine. • Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning laste-ajakirjanduses. • Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. • Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. • Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. • Töö tekstiga: tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine.

	• Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine. • Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. • Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine. • Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine. • Loole alguse ja lõpu mõtlemine. • Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine. • Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine. • Riimuvate sõnade leidmine. • Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. • Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse tagasiside andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. • Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt. • Tekstiliikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri. • Kirjandus: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.
KIRJUTAMINE	
• Kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga. • Kirjutab tahvliilt ja õpikust õigesti ära. • Paigutab teksti korrektselt paberile või digifailis, vormistab vihiku/õpilaspäeviku nõuetekohaselt. • Valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja: eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset/ märgib kirjas häälikuid õigesti. • Eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid.	Kirjatehnika • Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine. • Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine). • Teksti ärakiri tahvliilt ja õpikust. • Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. • Oma kirjavea parandamine. • Etteütlemise järgi kirjutamine. • Tahvliile, vihikusse ja õpilaspäevikusse kirjutamine.

- Kirjutab õigesti asesõnu.
- Märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit.
- Kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse.
- Märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid.
- Teab peast võõrtähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestiku järjestuses.
- Kirjutab suure algustähega lause alguse, inimeste- ja loomade nimed ning õpitud kohanimed.
- Piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi.
- Kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna).
- Koostab kutse, õnnitluse, teate, e- kirja.
- Kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.
- Kirjutab nii koolis kui ka igapäevaelus käsitsi ja arvutiga eakohaseid tekste vastavalt kirjutamise eesmärgile, funktsioonile ja adressaadile.

Kirjalik tekstiloomine

- Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.
- Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.
- Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.
- Sündmusest ja loomast kirjutamine.
- Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.
- Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi (kutse, ümbrik)
- Kirja kirjutamine
- Loovtöö kirjutamine (vaba jutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu)

Õigekeelsus

- Tähestiku järjekord.
- Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri.
- Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri.
- *k, p, ts-i* ja *h* kõrval. *i* ja *j* õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes).
- *h* sõna alguses.
- Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.
- Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes.
- Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes.
- Poolitamise harjutamine.
- Liitsõna.
- Nimi-, omadus- ja tegusõna.
- Ainsus ja mitmus.
- Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.
- Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.
- Olevik ja minevik.
- Pöördelõppude õigekirjutus.

	• Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).• Väit-, küsi- ja hüüdlause.• Lause lõpumärgid.• Koma kasutamine loetelus;• Koma kasutamine: <i>et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui</i> puhul;• Sidesõnad, mis koma ei nõua.• Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna).• Oma kirjavea iseseisev leidmine.• Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna.• Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.